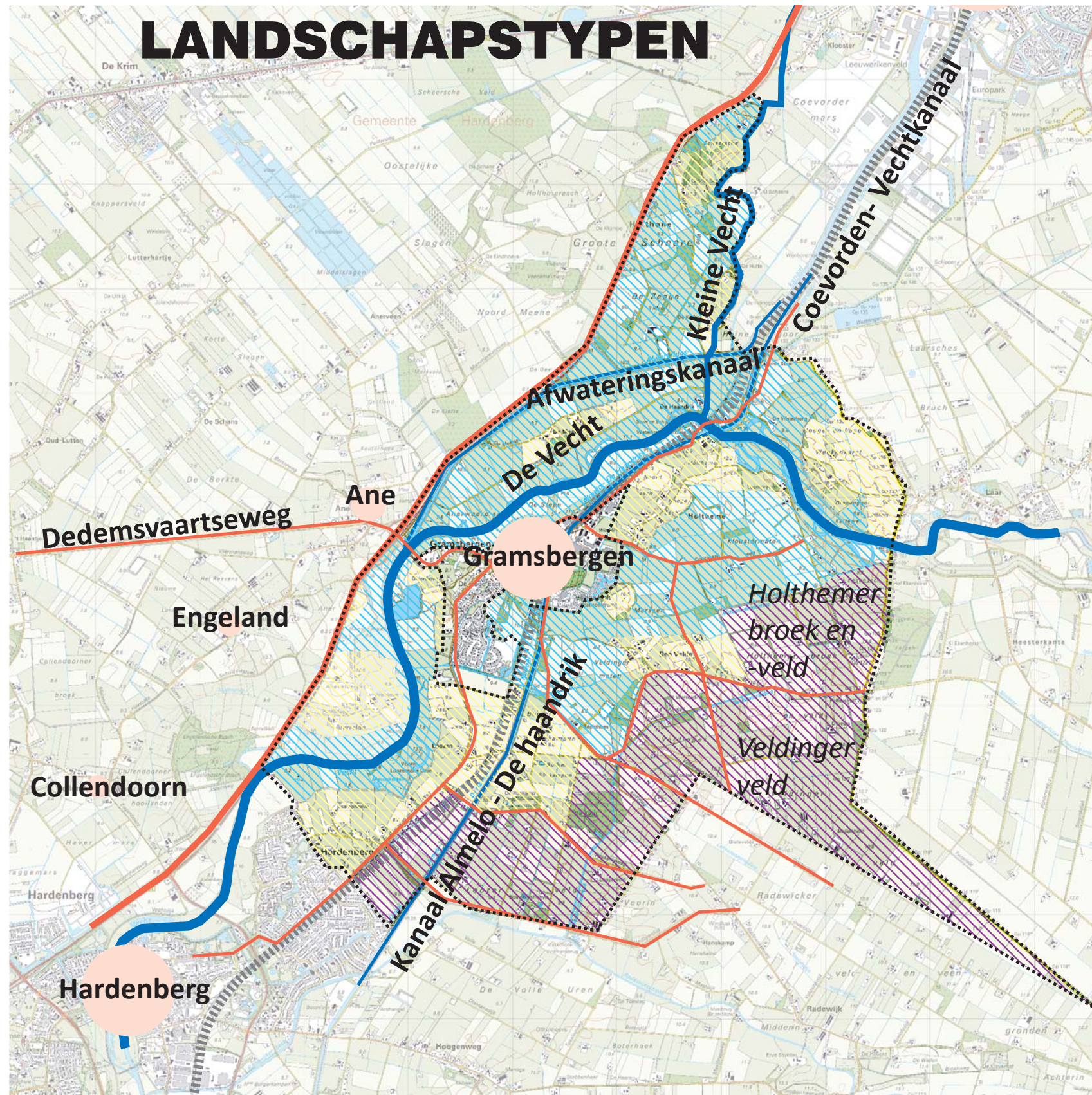

LANDSCHAP
L
IDENTITEIT
I
K A A R T
K
K

GRAMSBERGEN EN OMGEVING

Besloten heideontginningslandschap

Essen- en hoevenlandschap

Beekdallandschap

INLEIDING

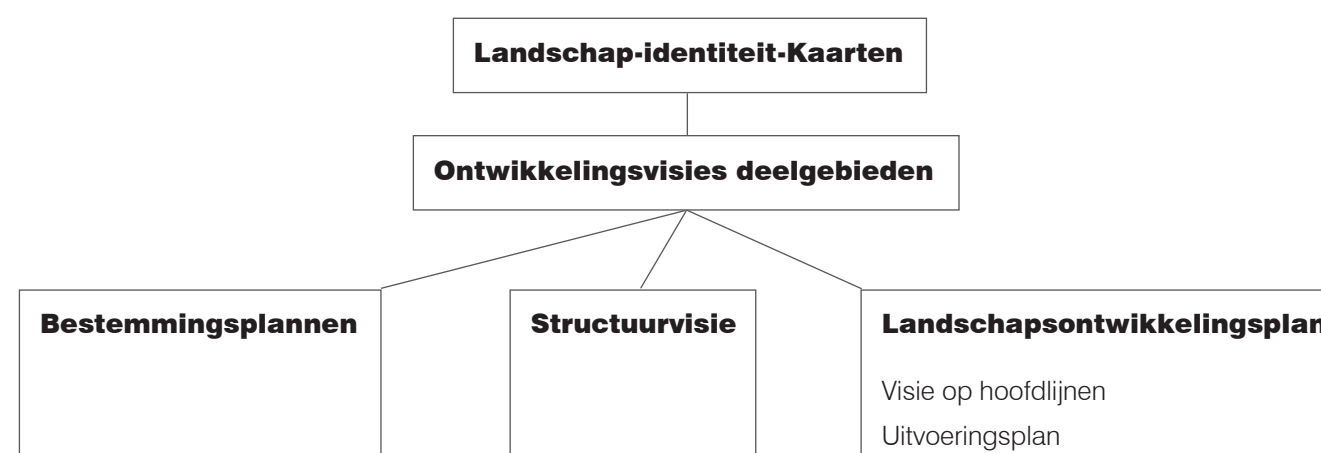
Achtergrond

De gemeente Hardenberg werkt momenteel aan drie plannen voor het buitengebied:

- Bestemmingsplan(nen) buitengebied
- Structuurvisie
- Landschapsontwikkelingsplan (LOP)

De gemeente wil regie voeren op de ontwikkeling van het landelijk gebied. Daarbij wil de gemeente een meer richtinggevende rol gaan innemen, gericht op het versterken van de ruimtelijke kwaliteit. Ruimtelijke kwaliteit is echter een breed begrip, dat deels subjectief van aard is. In de Visienota Buitengebied is dit gedefinieerd als "eigen identiteit". Dit speelt bij de opstelling van de hierboven genoemde plannen een belangrijke rol.

Om tot de drie producten te komen, worden de stappen gevolgd zoals in het onderstaande schema staan weergegeven. Eerst wordt de identiteit van de deelgebieden bepaald. Met dit doel zijn Landschap-Identiteit-Kaarten (LIK's) voor zeven deelgebieden opgesteld. In de LIK's worden de specifieke kenmerken en kwaliteiten van de deelgebieden vastgelegd. Aan de hand van de LIK kan worden bepaald of toekomstige ontwikkelingen passend zijn (bestemmingsplan buitengebied en structuurvisie) en welke ontwikkelingen en verbeterpunten aanleiding zijn om te werken aan behoud en versterking van het landschap (Landschapsontwikkelingsplan). Voor het bestemmingsplan geldt dat aan passende ontwikkelingen zo min mogelijk juridische beperkingen moeten worden opgelegd. Het bestemmingsplan en het LOP bieden handvaten voor versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

Na de opstelling van de LIK's en de ontwikkelingsvisies voor de deelgebieden gaan de drie planprocessen hun eigen weg. De LIK's en de ontwikkelingsvisies voor de deelgebieden vormen de basis voor de drie plannen.

De gemeente heeft deze aanpak eerst op de pilotgebieden Reestdal en Bergentheim-Zuid toegepast.

Inhoud LIK

De LIK Gramsbergen bestaat uit een boekje op A3 formaat met daarin een beknopte schematische weergave van de sterke punten, zwakke punten, kansen en bedreigingen voor het gebied.

Het schema is het resultaat van een analyse van verschillende kenmerken die bepalend zijn voor de identiteit, zoals bebouwing, beplanting en grondgebruik.

Deze analyse is opgenomen in het achtergronddocument LIK. Net als in de schema's zijn in het achtergronddocument ook de resultaten opgenomen van de excursie die met de Plaatselijk Belangen organisaties heeft plaatsgevonden.

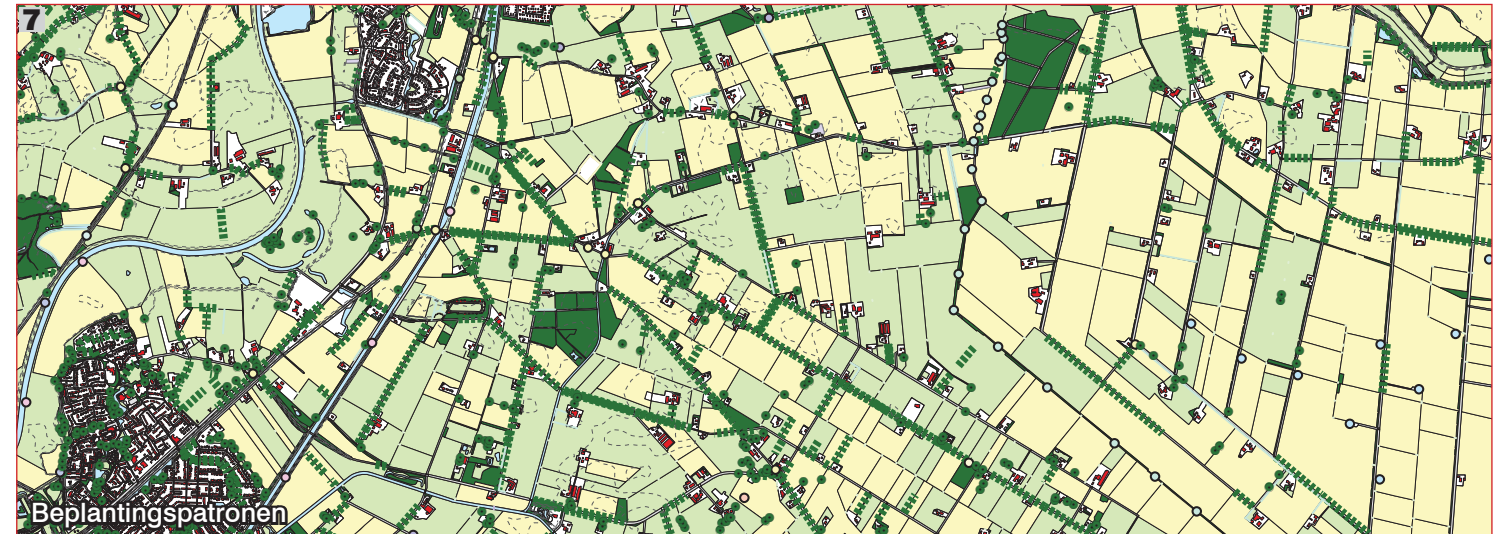
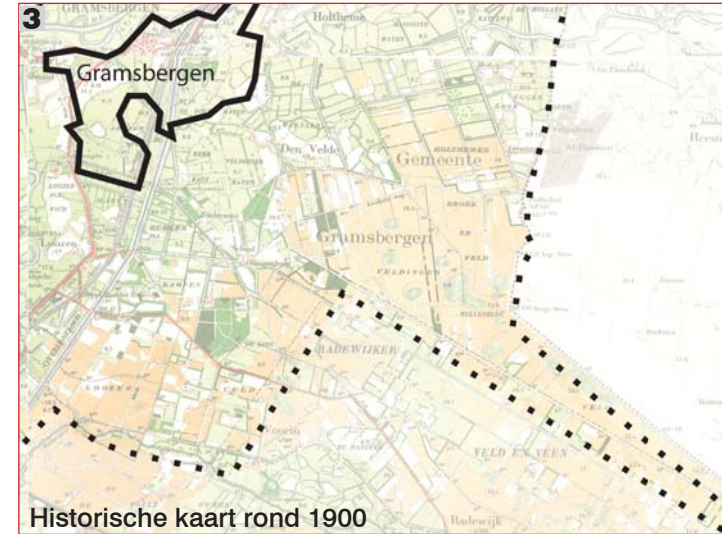
Deze LIK is het resultaat van een integraal proces tussen de gemeente Hardenberg, werkgroepen (Plaatselijk Belangen organisaties), de klankbordgroep en Nieuwland Advies. Gebruikte bronnen zijn onder meer de landschapsbeleidsplannen Avereest, Hardenberg en Gramsbergen, (historische) topografische kaarten en de resultaten van de werkbijeenkomsten.

Leeswijzer

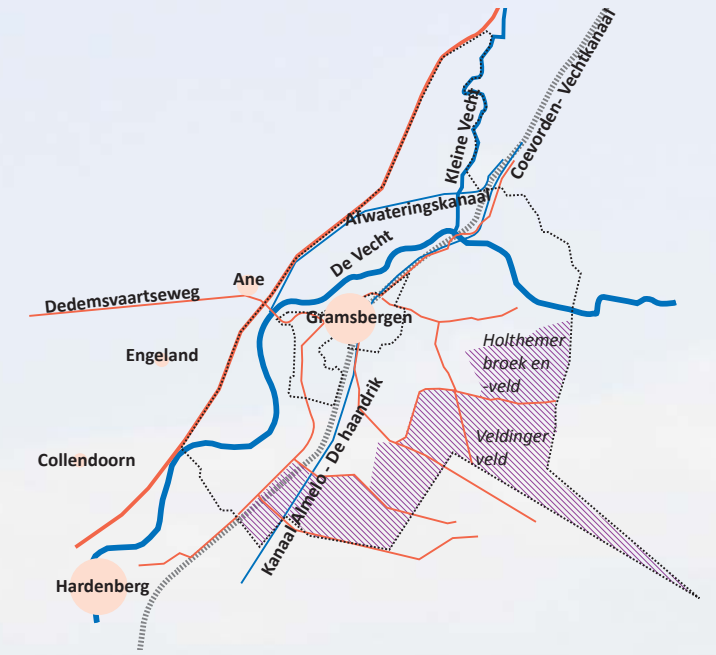
De identiteit van het gebied komt voort uit de ontstaansgeschiedenis en de daarmee samenhangende landschapstypen. In de LIK is daarom een onderscheid gemaakt tussen de verschillende landschapstypen die in het gebied voorkomen. Deze landschapstypen zijn op een overzichtskaart opgenomen (zie de naastgelegen pagina). Vervolgens is voor het gebied een schema opgesteld, waarin een overzicht is opgenomen van de aanwezige waardevolle en storende kenmerken. Ook zijn de kansen of juist bedreigingen voor deze kenmerken omschreven. Getracht is de invulling van de schema's zo objectief mogelijk te houden. Wel zijn de resultaten van de excursie in de schema's verwerkt, omdat de beleving van het landschap ook bepalend is voor de identiteit (belevingswaarde).

In de schema's staan in de vorm van genummerde grijze blokjes verwijzingen opgenomen naar de toelichtende afbeeldingen en foto's.

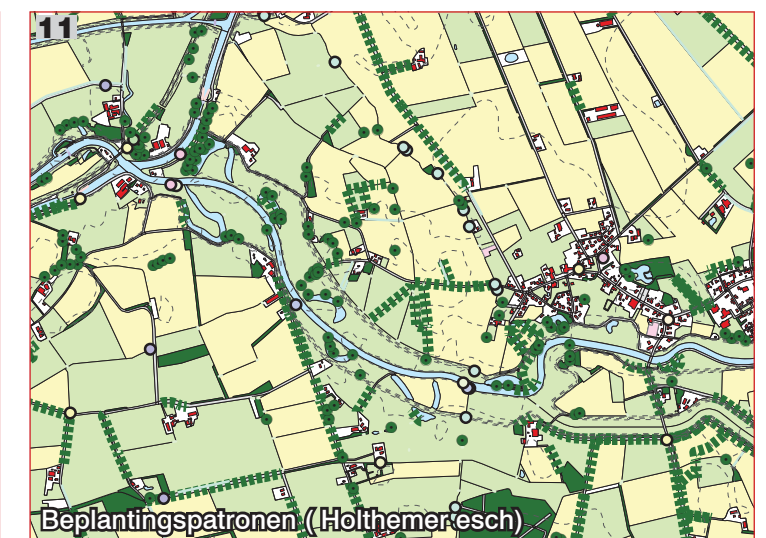
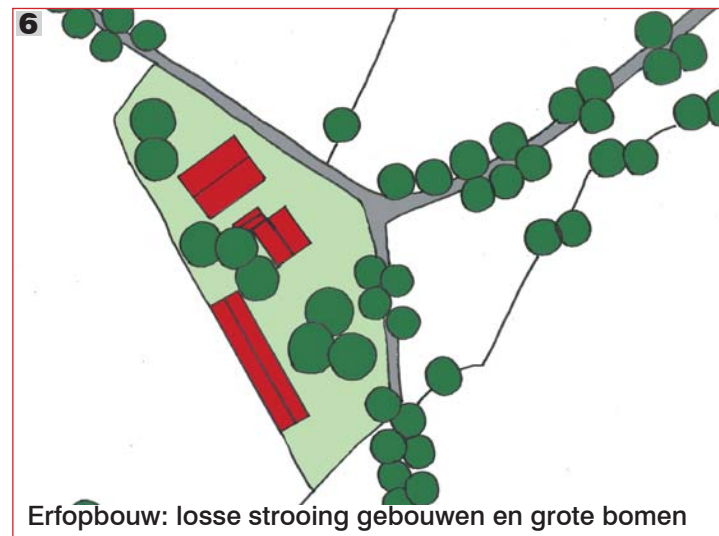
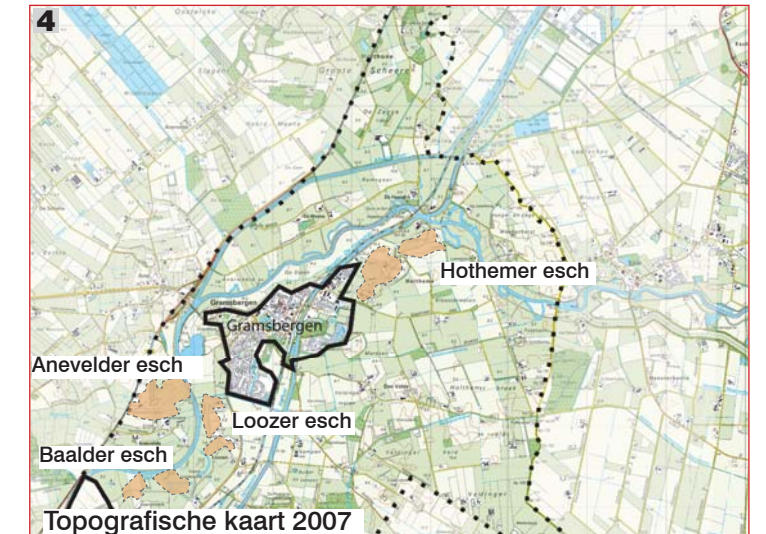
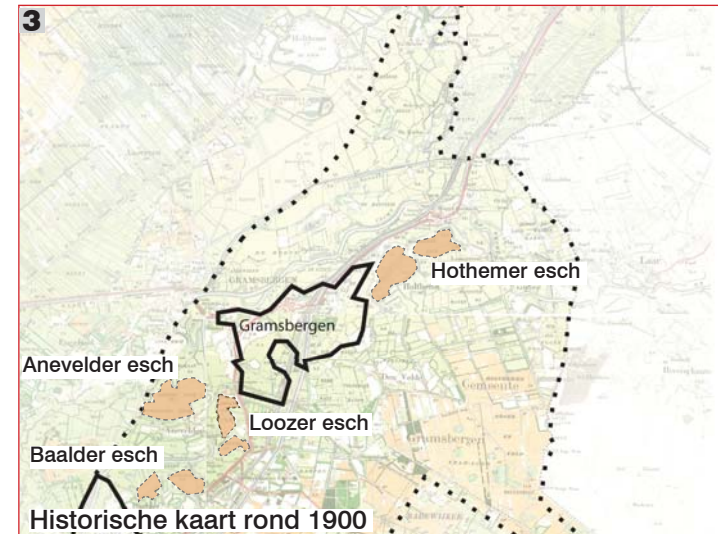
BESLOTEN HEIDEONTGINNINGSLANDSCHAP

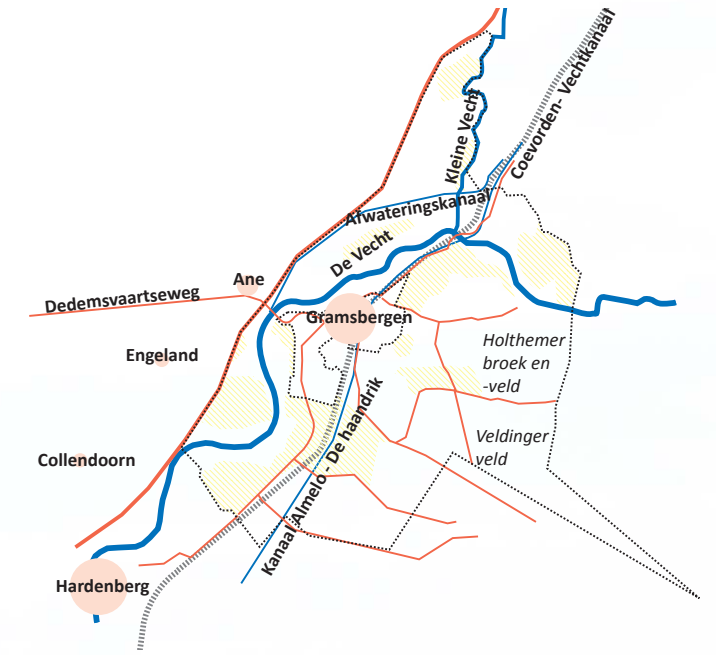
Besloten heideontginningslandschap

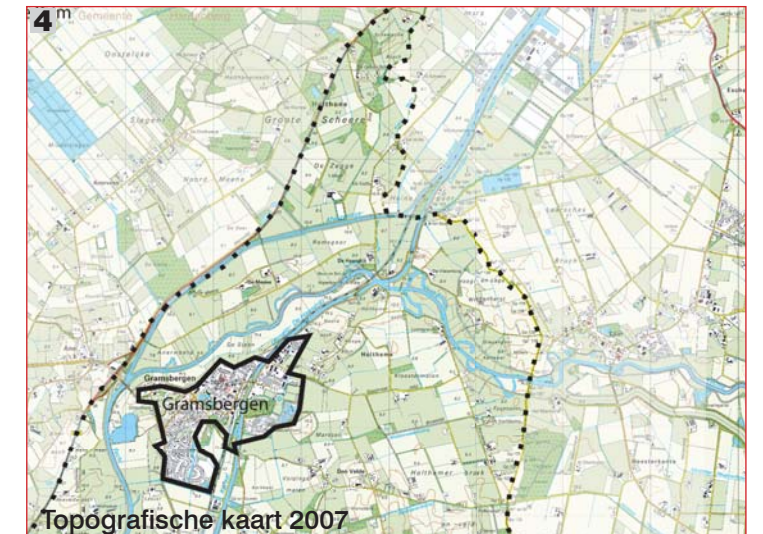
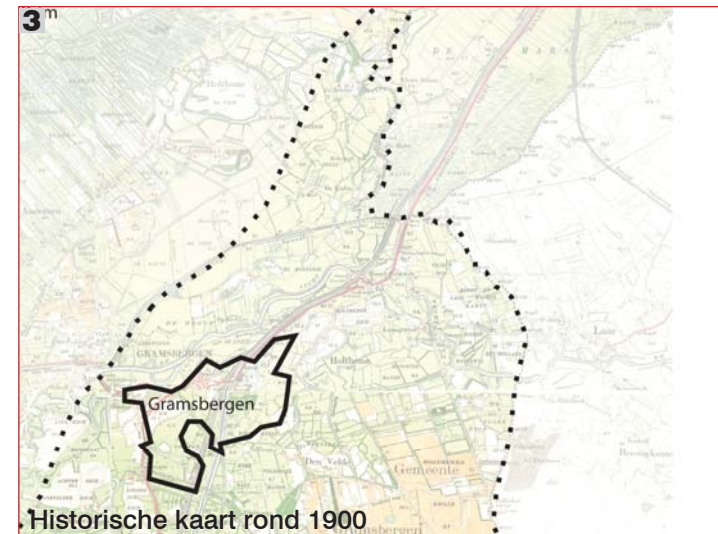
Besloten heideontginningslandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk	verspreide bebouwing	- verbindingen over kanaal Almelo- de Haandrik - strak, rechtlijnig wegenpatroon	rechthoekige verkaveling	- verspreid liggende bosjes - wegbeplanting - berk is typerende boomsoort	- verspreid liggende erven - rechthoekige erven, in de verkavelingsrichting, met kopgevel naar de weg - meeste erven met erfbeplanting	- openheid van Veldinger veld en Holthemer Broek - besloten deel langs de Randwaterleiding - verspreid liggende bosjes	- agrarisch - bos	- hoofdfunctie: landbouw - diverse functies in VAB's		- bosgebied De Kooi - ruilverkavelingsbosjes	beperkte geurbelasting
Zwak										lage biodiversiteit	
Kansen		grensovergang Nederland - Duitsland oppakken als recreatieve structuur			verbeteren landschappelijke inpassing erven	versterking en accentueren besloten deel en open deel		- ruimte voor nieuwe kleinschalige economische functies in voormalige agrarische bebouwing (VAB's)			
Bedreigingen											

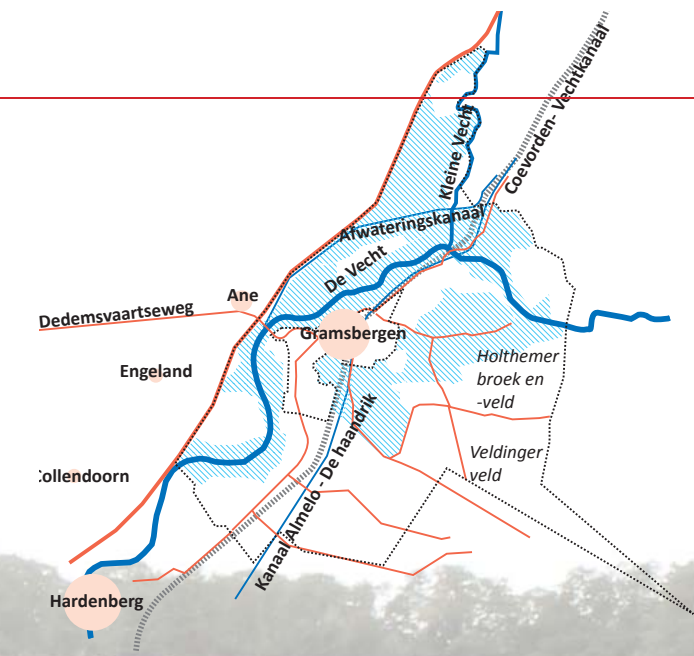
Essen- en hoevenlandschap

Essen- en hoevenlandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk	verspreide bebouwing langs de essen 2 7	- kronkelige, smalle wegen - zandwegen 5 10	kleinschalige verkaveling van de essen 3 4 11	- houtwallen - wegbeplanting - solitaire bomen en boomgroepen 5 6 9 11	- onregelmatige erfopbouw met met losse strooiing gebouwen op het erf - grote bomen, verstrooid op het erf 2 6 8	- herkenbare openheid en reliëf van de essen - glooiend landschap - steilranden van de Meene 1 7	- agrarisch - verbrede landbouw 1	- landbouw en wonen - recreatie (kleinschalige recreatieterreinen) - verbrede landbouw 1		- hoge biodiversiteit Groote Scheere - kleinschalig cultuurlandschap 8 9	
Zwak		- structuur van de essen deels niet herkenbaar door verlegging wegen - de N34 doorsnijdt landgoed de Groote Scheere 1		oorspronkelijke bossingels rondom de Holthemer esch zijn voor groot deel verloren gegaan 1		beeld van Holt-hemer esch deels onderbroken door vroegere verlegging van weg met daaraan de erven 1				lage biodiversiteit	
Kansen	verbeteren landschappelijke inpassing bestaande en nieuwe bebouwing			terugbrengen bossingels en houtwallen				ruimte voor nieuwe kleinschalige economische functies in voormalige agrarische bebouwing (VAB's)		- agrarisch natuurbeheer (bermbeheer akkervegetatie) - herstel groen blauw netwerk	
Bedreigingen	leegstand door stoppende agrarische bedrijven	bereikbaarheid Anevelde verslechterd mogelijk door opwaarderen N34						verloren gaan agrarisch karakter door verandering agrarische erven in burgererven (Beeldkwaliteit)			gebied met hoge geurbelasting ten zuidoosten van Gramsbergen

Beekdallandschap

Beekdallandschap	Bebouwing	Routing	Verkaveling	Bepantingspatronen	Erven	Massa/ ruimte en reliëf	Grond-/ landgebruik	Functie & activiteit	Licht & donkerte	Natuur	Geur
Sterk		- wegenstructuur parallel aan de Vecht - kronkelige smalle wegen - Afwateringskanaal is goed oversteekbaar - N34		- verspreid liggende kleine bosjes - bosjes langs oude meanders - wegbepanting - houtwallen		- openheid van het stroomgebied van de Vecht - steilranden o.a. bij de Meene	- agrarisch - meanders langs de Vecht - cultuurhistorisch waardevol: Loozense Linie	diverse functies: landbouw, natuur, water en extensieve recreatie		- hoge biodiversiteit - oude vechtarmen (eenzijdig aangetakt of geïsoleerd) - landschappelijke waarden en natuurwaarden Vechtdal	
		7 8		6 11		7 10	5 9	1 5 9		5	
Zwak	verspreide grootschalige bebouwing	N 34 is barrière - Vecht is deels niet beleefbaar	blokvormige verkaveling		enkele verspreid liggende grootschalige agrarische erven		- weinig doorgroei-mogelijkheden voor boerenbedrijven - afgesloten meanders			lage waterkwaliteit oppervlaktewater	
		2	3 4								
Kansen		- kruising Vecht / kanaal Almelo - De Haandrik versterken als recreatief punt - verbeteren verbinding met Duitsland via routes en via water		herstel houtwallen	verbeteren landschappelijke inpassing / toename ruimtelijke kwaliteit erven		onderzoeken mogelijke recreatieve functie voormalige zandwinlocatie (Gat van Joosten)	Vechtstructuur gebruiken als recreatieve structuur (passieve watersport en dergelijke)		herstel van houtwallen	
Bedreigingen	nieuwe bebouwing					verdere schaalvergroting agrarische bedrijven					enkele locaties met hoge geurbelasting

COLOFON

Nieuwland

LIK Gramsbergen en omgeving

Projectcode: 0452 HOL

Datum: december 2011

Opdrachtgever:

Gemeente Hardenberg

Postbus 500

7770 BA Hardenberg

Tel: 0523 - 289 111

Contactpersoon: dhr. J. Wuite

Opdrachtnemer:

Nieuwland Advies

Postbus 522

6700 AM Wageningen

Tel: 0317 - 467246

Contactpersoon: dhr. M. Scherrenburg

LANDSCHAP
L
IDENTITEIT
I
K A A R T
K

GRAMSBERGEN